

XO MAA NU XIJMOJOI NU KUCHTI KJA'NI

XO MAA

Nu ro ndejte ka ro jiegi nu föste i nu jiegi xa'to da nu xijmojoi petsi i füdi ka ro mui ka metsi nu yu kuchti ra gentho i jingi ne da uni go tho yu mutsi kja'ni;

Nu ro ndejte jingi pädi i jingi ne'ju nu kuchti kja'ni xo kja kosa jingi zoo pa nu yu kja'ni; i xo maa'mu, i ne'ju ra dté nu kja'ni, bi nka tse xijmojoi i yu kja yu kja'ni, i bi to nu tzu i ni tu'ju bi tze nu ro föste nu ro ña i nu ro föste i bi tse nu ro mui;

Nu ro ndejte ra zoo pa nu kuchti yu kja'ni da föchte nu ajte da yu kuchti, pada guani nu zoya jinda maa ra nda tzedi i da bottu yu kja'ni i da maa tzo'ju ko nu manda ajte;

Nu ro ndejte pa nu da knja i da yete, da ne ju ra zoo ko yu ra xijmojoi;

Nu ro ndejte nu yo jñini de yu xijmojoi xomaa nu ro je'mi i ne nu yo kuchti de nu nzoya, i ka nzu yu kja'ni i r aguentho nu kuchti de yu nzoya i nu nana; i xo ma'mu xo zoo i ma'mú nu da te i da te a putze nu ro mui pa ka yo kja'ni yo libre;

Nu ro ndejte nu yo jñini ra mütsi xo ma ma'mú i xo nguajuia, xo nföchte ku nu mutsi de yu jñini, nu xijmojoi i ne i kuchti i fötsi yu yo nzoya;

Nu ro ndejte i juadi yu i bini nu ro kuchti i da jiegui'ju go tho i mporta pa nu ankja nu i da tute ka xo maa;

XO MONTSIJU GOTHO MA'MU NU XO MAA NU XIJMOJOI NU KUCHTI KJA'NI

I ne'ju go tho yu kñi'ni i nu xijmojoi da pa'nu ra'ra, da kuädi nu kja'ni ko nu ajte, i bini'ju teni, i ma'mu, ko nu ro ujti i nu ro xömpite i nzengua ka kuchti ka, ma'mu, da ma ka ju ra zoo ko yu jñini i go tho nu xijmojoi, nu pudi i ni i kja nu xijmojoi ni a yu jñi'ni i buni a muntsi koyu jñi'ni i ku nu a ajte.

N'a nfini (1)

Gotho nu kja'ni i mui ra zoo i go tho ro kuchti, i tu'ni nu ro ña padä bini i da budi, da mui ra zoo koyu go tho yu kja'ni i yo kuadi.

Yojo nfini (2)

Gotho yu kja'ni i jka nu ro kuchti da yödi nu ji maa, jinda yo'ni te'ma kolor, ka ro taxi ora böti, ro nzoya o ro nana, ankja ga ña, kja i ne ro tsi nkja kua jina, kuaro mingu kua, kua jina, kua ja ro domi, kua jina, o abu xo mui ankja.

I jinda, toni jari ñiji, ka no político, kua ro mingú kua, kua ro jiapu, kua ro mingú nu a jñini nua jingui kuti a xijmojoi.

Jñu nfini (3)

Gotho nu kja'ni kja kuchti nu ro nzáki, da födi nu ro kja'ni.

Goo nfini (4)

Kotho ra kaki gi pe'fi; ra dra ngú, kotho da xiki jingi ka ganku nugege.

Kuta nfini (5)

Kotho da ndampi kotho da xiki te da xiki.

Ba'to nfini (6)

Gotho ro kja'ni ka kuchti, gotho yonguädi, da püdi ro kja'ni.

Yojto nfini (7)

Gotho ra gentho nu a nu tzukua, jingi toni ankja, kuchti ra gentho, pödi bu ro tzukua. Gotha i kja kuchti i gentho i fudi ji gotha nu bi jingi ne nu i maa i ji gotha kjapi nu a jinguine.

Jñato nfini (8)

Gotho nu kja'ni ja ro kuchti da janda ro fende, nu a yo födi, xo da fötsi ko yu neda kapí jinda zoo ko ni ro kuchti nu i pödi nu ro ajte.

Gujto nfini (9)

Kotho da zoo da mendi da goti'ki, nu a födi.

Re'ta nfini (10)

Gotho nu kja'ni ka ro kuchti, i ra guentho, da ntede i da nu a i fötsi yu yo tu, päda füdi to ka, ja ro ranzo ka tsifi, nu a ro födi.

Re'ta ma n'a nfini (11)

1. Gothen nu kja'ni i tsifi xo ja nda ji ra zoo, jka ro kuchti a da maa gege, ji xo kja, nu ro ajte da fötsi ko nu ro tzukua nu ro födi xo maa da göti gothen.
2. Kotho da zoo te da ka'ki nu bu te ko Péfi tä dä kat, ko nu tzukua i nu a bunu födi da kat, ku ri kuchti de nu kñini i nu xojmojoi. I ningi nkajapu jinda zoo te da kaki, jinse nu föchte nu jinda zoo.

Re'ta ma yojo (12)

Kotho da zoo te da xiki nu ri nzáki, i nu ri mi'ni, nu ri ngú nu aki je'mi i xätho da tsiki nu ri kja'ni. Gothen nu kja'ni ka kuchti i da fötsi nu tzukua bi te da kapi.

Re'ta ma jñu (13)

1. Gothen nu kja'ni ka kuchti a da ño ra zoo i da juajni a da mui gothen yu jñini.
2. Gothen ni kja'ni ka kuchti a buni de nu ro jñi'ni, da goji nu a ro jñini.

Re'ta ma goo (14)

1. Bu i toni te da kapi, gothen nu kja'ni ku ro kuchti päda jiodi ntidi da mui, i da mui ra zoo, make jingro jñini.
2. No kuchti jinda zoo da te da tsiki yu yo política o te xo bini ju o te ne da xiki.

Re'ta ma kuta nfini (15)

1. Go tho nu kja'ni ka kuchi a da mui na jñini.
2. Kotho da ñinki jinda zoo gi mui na jñini o da xiki gi maa pi nda jñini.

Re'ta ma rato nfini (16)

1. Yu nzoya i nu nana, bi ya ra zoo da nthati, ka kuchi, kotho da zoo te da xiki, make ro mingu ndanpa, ra kuchi da nthati, da mubi i da nthati kui bu da ne da gege xo da zoo ga jinda nthati.
2. Be ne'ui da zoo da nthati yu yo ra'yo nzoya i nana da zoo da nthati.
3. Nu mi'ni guenu ra zoo da nka pa yu kja'ni da budi i da nka kuchi da fötsi yu yo kja'ni i nu ro ajte.

Re'ta ma yojto nfini (17)

1. Go tho nu kja'ni ka ro kuchi da metsi ro meti, ratse o kuadi'ju.
2. Kotho te da xiki de nu ri meti.

Re'ta ma jñato nfini (18)

Gotho nu kja'ni kuchi da fini nu ro mui; nu kuchi i ño'ui ni bu da kambia nu ro mui, i da maa anja di mui, da raze o da muntsi, da no'ui yu kja'ni o da raze, kon nu ro xodi, nu ro mui.

Re'ta ma gujto nfini (19)

Gotho nu kja'ni ka ro kuchi anja ga bini pa maa; nu ro kuchi go tho da xifi te da xifi ankja ga ro nfini, da ñoni i da tu'ni ka ne, pa da nu'ti gege, i kotho ñimbi jina, go tho yu maa yu nkja.

Ñonte nfini (20)

1. Go tho nu kja'ni ka kuchi de nu ro muntsi yu kja'ni.
2. Kotho da zoo da xiki gi kit manke jingi ne nu aro muntsi.

Ñonte ma n'a nfini (21)

1. Go tho nu kja'ni ka ro kuchi da ñiti nu ajte de nu jñini, da ni te nu yo ra kja'ni o gege'tze.
2. Go tho nu kja'ni ka ro kuchi da ñiti, ra gentho, nu yo mefi go ajte nu ro kja'ni
3. Nu ne yu kja'ni de jñini geru ra zoo i da jiete nu ajte; nu bi ne daña ko yu tdani pa de pe'nu a ko nu ajte, tzoto i danuju.

Ñonte ma yojo nfini (22)

Gotho nu kja'ni komu i binu a muntsi, ka ro kuchi pa da mödi, pa mu ro jñini, nda föchte nu xijmojoi, nu ro muntsi i nu ro domi nu ro jñini, yu yo kja'ni, i nu ro mui ne kja'ni a tè nu ro kja'ni.

Ñonte ma jñu nfini (23)

1. Go tho nu kja'ni ka kuchi nu ro befi, ka ro kuchi a da juani, a nu ro befi i da fochte nu ro befi.
2. Go tho nu kja'ni ka ro kuchi, xatho da tsifi, ra gentho nu pefi ra gentho go tho.
3. Go tho nu kja'ni pefi ka kuchi a da tu'ni da ro domi ka tu'ja pa da, ñini yu yo bätsi, nu yo mini, pa da mui ra zoo'ju, i da bödil'ju.
4. Go tho nu kja'ni ka kuchi da ka da ro ngú ajte pa da müntsi'ju da K'ati yu yo mui.

Ñonte ma goo nfini (24)

Gotho nu kja'ni ka ro kuchi da tzo'ye nda rato, da mi de nu ro befi i nu ro tzo'ye da ngutibi.

Ñonte ma kuta nfini (25)

1. Go tho nu kja'ni ka kuchi da mui ra zoo, ko nu ro mini, nu ro jñuni, nu ro jee, nu ro ngú, pa nu ro ñithi, pa go tho yu joni; i ka kuchi da bu tutsi ro tu'ju nu a da ka jñine, da goji, ra'me, ranchu, i bi ndejta o te da thogi nu ro nzáki.
2. Nu ro me i nu ro bátsi i ka kuchi da födi ra zoo. Go tho yu bátsi, xo mui de nu ro nthati, ka kuchi da fötsi.

Ñonte ma ra'to nfini (26)

1. Go tho kja'ni ka kuchi da ujti'te. Nu ujti'te da ka ji'da kuti, nu ro ujti'te ro da a'tzedi. Nu ro ujti ra käy i nu ra tee ka kuchi pa go tho yu i ne; na yu ne da pädi ra tee go tho ra gentho.
2. Nu ro ujti ra zoo pa da tee nu ro pädi nu ro kja'ni i nu i nzengua yu kuchi mui kja'ni. Pa da föchte pa da bádi, da ña i da ne'ju go tho yu xijmojoi i go tho yu muntsi natho nu ra jña, i da ño da ña go tho nu yo kñini pa da te nu yo befi yu xijmojoi pa da mui ra zoo.
3. Go tho yu ta ka kuchi da juajni nu ro ujti pa da pádi yu yo bátsi.

Ñonte ma uojto nfini (27)

1. Go tho nu kja'ni ka kuchi da maa'nka bini de nu ro nzáki nu ro mui de nu jñini, a da nuti ñu ro tee i nu ra zoo nu ro jñini.
2. Go tho nu kja'ni ka kuchi a da pödi nu ro nfini i yu ra zoo yo meti gege.

Ñonte ma jñato nfini (28)

Go tho nu kja'ni ka kuchi da mui ra zoo nu a nu kñini o da pi n'angu kñini ka kuchi xo maa i da nka.

Ñonte ma gujto nfini (29)

1. Go tho nu kja'ni petsi te da me'fi, nu a ro kñini, pa da zoo ra kja ra zoo ku nu ro kja'ni.

2. Bu da me'fi yo kuchti. Gothro nu kja'ni da me'fi gangu nu ya xo maa nu ro tzukua pa da budi i da la yu yo kuchti gangu bini.
3. Nu yu kuchti jinda zoo da, ka bu, da ne da böti nu ro nfini pa nu ro xijmojoi.

Jñu'te nfini (30)

Kotho nu maa nu je'mi da zoo da jiete nu kuchti nu jñini, nu müntsi o nu kja'ni, pa da zoo da jiete o da ka da ñingi jingi ka kuchti da jiete nu xo maa nu a nu je'mi.